

Dosarul nr. 2ra-1596/23
2-22017855-01-2ra-28112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Silivestru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, A. Malîi, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

18 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Livia Gadjiu împotriva lui Dumitru Gadjiu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor sect. Centru, cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Dumitru Gadjiu, casată parțial hotărârea din 01 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și emisă, în partea casată, o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 07 februarie 2022, Livia Gadjiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Gadjiu cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere (f. d. 2).

În motivarea acțiunii, a indicat că la 12 august 2011, a încheiat căsătoria cu Dumitru Gadjiu, fiind înregistrată la Oficiul Stare Civilă Rezina, în Registrul actelor de stare civilă cu nr. CS-V 0915877.

În rezultatul căsătoriei, s-au născut copiii XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX.

Potrivit reclamantei, viața în comun cu pârâtul a eșuat din cauza comportamentului inadecvat al acestuia, manifestat prin infidelitate și abuz psihonoțional.

A menționat că în familie există certuri și neînțelegeri la care asistă copiii, iar relația familială cu pârâtul s-a destrămat definitiv, conviețuirea în viitor fiind imposibilă.

În opinia reclamantei, unica modalitate de depășirea a situației create este divorțul, fără a fi necesară acordarea timpului de împăcare.

Totodată, în susținerea acțiunii înaintate, reclamanta a prezentat și răspunsul nr. 5224 din 30 martie 2022 al Inspectoratului de poliție Centru al DP a mun. Chișinău, prin care aceasta a fost informată, cu referire la adresarea sa pe faptul conflictului familial din 15 ianuarie 2022 de la domiciliul său din mun. XXXXX, or. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, și anume că episodul de violență în familie a fost luat la evidența poliției, unde sunt întreprinse măsuri de prevenție terțiară, iar cetățeanul Dumitru Gadjiu a fost avertizat asupra comportamentului în familie de a nu admite fapte analogice pe viitor (f. d. 19).

În drept, reclamanta Livia Gadjiu și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 37, 63, 74, 75 din Codul familiei.

Reclamanta Livia Gadjiu a solicitat desfacerea căsătoriei dintre ea și Dumitru Gadjiu, determinarea domiciliului copiilor minori, XXXXX, data nașterii – XXXXX și XXXXX, data nașterii – XXXXX, încasarea de la pârât în beneficiul său a pensiei de întreținere a copiilor minori, XXXXX, data nașterii – XXXXX și XXXXX, data nașterii – XXXXX, în cuantum de 1/3 din salariu și/sau din alte venituri, cu începere din ziua depunerii cererii până la atingerea majoratului de către copii.

Prin încheierea protocolară din 24 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor sect. Centru (f. d. 25-26).

La 31 octombrie 2022, Livia Gadjiu a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, XXXXX, data nașterii – XXXXX și XXXXX, data nașterii – XXXXX, în sumă fixă de 3 000 de lei, până la atingerea majoratului de către copii (f. d. 61-62).

În motivarea cererii de concretizare, a relatat că la data de 11 iulie 2022, a aflat că pârâtul a plecat la muncă peste hotarele Republicii Moldova și s-a concediat din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, menționând că nu cunoaște dacă pârâtul este angajat în câmpul muncii și dacă are un venit stabil.

Din aceste considerente, în baza articolului 76 alin. (1) din Codul familiei, a solicitat stabilirea cuantumului pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar.

Totodată, a solicitat încasarea pensiei de întreținere în sumă de 3 000 de lei pentru fiecare copil până la atingerea majoratului, or, salariul acesteia din cadrul IP „Agenția Servicii Publice” acoperă cu greu cheltuielile de întreținere și creștere a copiilor minori, astfel încât cheltuielile lunare pentru fiecare copil trebuie să fie împărțite între reclamantă și pârât, în mod egal.

Prin hotărârea din 01 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a desfășurat căsătoria încheiată între Livia Gadjiu și Dumitru Gadjiu, înregistrată la 12 august 2021, de către OSC Rezina, înscrierea nr. 81.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei și eliberarea certificatului de desfacere a căsătoriei la IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Stare Civilă, s-a

încasat de la Dumitru Gadjiu, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 200 de lei.

S-a determinat domiciliul copiilor minori XXXXX, data nașterii – XXXXX și XXXXX, data nașterii – XXXXX, cu mama – Livia Gadjiu.

S-a încasat de la Dumitru Gadjiu, în beneficiul Liviei Gadjiu, pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, data nașterii – XXXXX și XXXXX, data nașterii – XXXXX, în mărime de 5 218,50 lei, pentru ambii copii, începând cu data de 18 mai 2022, până la atingerea majoratului de către aceștia.

În rest, cerințele Liviei Gadjiu au fost respinse.

S-a încasat de la Dumitru Gadjiu, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 878,66 de lei, pentru cerința de încasare a pensiei de întreținere.

S-a încasat de la Dumitru Gadjiu, în beneficiul Liviei Gadjiu, taxa de stat în valoare de 145 de lei, pentru cerința de desfacere a căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori (f. d. 72, 76-84).

Întru argumentarea soluției desfacerii căsătoriei, prima instanță a constatat faptul că conviețuirea părților în calitate de soți și păstrarea familiei acestora în continuare sunt imposibile, motiv pentru care desfacerea căsătoriei se impune ca o necesitate.

Cu referire la cerința de determinare a domiciliului copiilor minori, ținând cont de faptul că poziția părții pârâte pe marginea acestui subiect este neclară, dar și faptul că pârâtul a fost concediat din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și a plecat la muncă peste hotarele Republicii Moldova, prima instanță a conchis asupra determinării domiciliului copiilor cu mama acestora – Livia Gadjiu.

În partea ce ține de cerința de încasare a pensiei de întreținere pentru copiii minori, prima instanță a relevat că, potrivit datelor Biroului Național de Statistică în anul 2022, semestrul I, minimul de existență pentru un copil minor cu vârstă de la XX – XX ani, în orașe mari, a constituit 2281,60 de lei și pentru un copil minor cu vârsta de la XX – XX ani, în orașe mari, a constituit 2 936,90 de lei.

Prin urmare, instanța de fond a considerat oportun de a stabili pensia de întreținere în mărime de 2 281,60 de lei lunar pentru XXXXX, născută la XXXXX și în mărime de 2 936,90 de lei lunar pentru XXXXX, născut la XXXXX, quantum ce ar garanta nivelul stabil de asigurare materială, ținând cont de necesitățile reale ale copiilor minori.

La 08 decembrie 2022, Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cerințelor Liviei Gadjiu cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor și determinarea domiciliului copiilor minor, XXXXX, născut la XXXXX, cu tata – Dumitru Gadjiu (f. d. 75).

La 13 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 01 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, modificarea hotărârii primei instanțe, în partea

cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori și încasării taxei de stat, cu dispunerea în această parte a încasării de la Dumitru Gadjiu în beneficiul Liviei Gadjiu a pensiei de întreținere pentru copiii minori, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 3 000 de lei, pentru ambii copii, începând cu data de 18 mai 2022, până la atingerea majoratului de către aceștia, taxa de stat aferentă cerințelor date, precum și încasarea de la reclamantă în beneficiul său a cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat suportată în instanța de apel, în mărime de 1 483,99 de lei și cheltuielile de asistență juridică, în mărime de 5 000 de lei (f. d. 100-103).

Prin decizia din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Dumitru Gadjiu, casată parțial hotărârea din 01 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea cuantumului pensiei de întreținere și modalității de încasare a acesteia și emisă, în această parte, o nouă hotărâre, prin care s-a încasat pensia de întreținere pentru copilul minor, XXXXX, născut la XXXXX, în mărime de 2 900 de lei și pensia de întreținere pentru copilul minor, XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 2 200 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe (f. d. 124, 125-132).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a notat că instanța de fond eronat a reținut doar minimul de existență pentru anul 2022, pentru categoria respectivă de vârstă, fără a evalua toate criteriile care trebuie să fie luate în considerare, în special a celor ce țin de starea materială și familială a părților.

Or, faptul că prima instanță a încasat minimul respectiv numai de la apelant/pârât nu poate fi tratat ca o veritabilă apreciere a circumstanțelor importante pentru justa soluționare a cauzei, creând percepția neglijării aspectului că răspunderea pentru creșterea copiilor și asigurarea dezvoltării lor le revine ambilor părinți.

Totodată, instanța de apel a remarcat că, la soluționarea chestiunii privind încasarea pensiei de întreținere a doi copii de vârstă diferită, prima instanță a indicat o sumă totală, fără a nominaliza diferențiat mărimea acesteia pentru fiecare copil, fapt ce poate produce dificultăți în procesul executării hotărârii judecătorești, or, în temeiul art. 111 alin. (2) lit. a) din Codul familiei, plata pensiei de întreținere încetează în cazul atingerii de către copil a vârstei de 18 ani, care reprezintă termene diferite, în situația din speță.

La 08 noiembrie 2023, Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, a declarat recurs împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori și încasării taxei de stat, cu emiterea, în partea dată, a unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea de la Dumitru Gadjiu în beneficiul Liviei Gadjiu a pensiei de întreținere pentru copiii minori, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 3 000 de lei, pentru ambii copii, începând cu data de 18 mai 2022, până la atingerea majoratului de către aceștia, precum și taxa de stat aferentă cerințelor date (f. d. 136-141).

În motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat prevederile art. 75, 76 alin. (1) din Codul familiei, în raport cu datele Biroului Național de Statistică pentru anul 2022, precum și prevederile art. 58 din Codul familiei.

Or, mărimea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în sumă de 5 218,50 lei, încasată prin hotărârea instanței, urma a fi divizată la ambii părinți, în situația în care părinții au drepturi și obligații egale față de copii, iar obligația de întreținere nu urma a fi pusă doar pe seama tatălui.

A reiterat că este dispus să achite pensia de întreținere pentru ambii copii minori, în sumă de 3 000 de lei.

În opinia recurentului, minimul de existență pentru copiii minori, stabilit de Biroul Național de Statistică pentru anul 2022, urmează a fi întreținut de ambii părinți și nu doar de un părinte.

Totodată, a obiectat că prin decizia recurată, instanța de apel a depășit limitele judecării apelului, încălcând prevederile art. 373 din Codul de procedură civilă, creându-se apelantului, în propria cale de atac, o situație mai dificilă decât cea stabilită prin hotărârea atacată cu apel.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a expediat intimatelor Liviei Gadjiu și intervenientului accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Centru, copia recursului declarat de Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu și s-a comunicat dreptul de depunere, în termen de până la o lună, a referinței, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererea de recurs (f. d. 146).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție alte referințe nu au parvenit.

La 14 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Centru a depus referință la recursul declarat de Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, solicitând ca, la examinarea prezentului recurs, să se țină cont în exclusivitate de interesul superior al copilului.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 20 iunie 2023 (f. d. 124).

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, copia deciziei motivate din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantei recurentului Dumitru Gadjiu, avocata Doina Crețu, în mod electronic, la 11 septembrie 2023 (f. d. 133).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 08 noiembrie 2023 (f. d. 174).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie

2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Dumitru Gadjiu, reprezentat de avocata Doina Crețu, împotriva deciziei din 20 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni